

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nyolcadik tanács)

2018. augusztus 7.*ⁱ

„Előzetes döntéshozatal – Fogyasztóvédelem – 2011/83/EU irányelv – A 2. cikk 9. pontja – Az »üzlethelyiség« fogalma – Szempontok – Kereskedő által vásáron fenntartott standnál megkötött adásvételi szerződés”

A C-485/17. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) a Bírósághoz 2017. augusztus 10-én érkezett, 2017. július 13-i határozatával terjesztett elő

a **Verbraucherzentrale Berlin eV**

és

az **Unimatic Vertriebs GmbH**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nyolcadik tanács),

tagjai: J. Malenovský tanácselnök, M. Safjan (előadó) és D. Šváby bírák,

főtanácsnok: H. Saugmandsgaard Øe,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Verbraucherzentrale Berlin eV képviseletében R. Jahn Rechtsanwalt,
- az Unimatic Vertriebs GmbH képviseletében P. Rau Rechtsanwalt,
- a belga kormány képviseletében P. Cottin és J. Van Holm, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében C. Hödlmayr és N. Ruiz García, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

* Az eljárás nyelve: német.

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2011. L 304., 64. o.) 2. cikke 9. pontjának értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Verbraucherzentrale Berlin eV fogyasztói egyesület (a továbbiakban: egyesület) és az Unimatic Vertriebs GmbH (a továbbiakban: Unimatic) kereskedelmi társaság között, kereskedelmi vásáron megkötött adásvétel esetén a fogyasztót megillető elállási jogra vonatkozó tájékoztatás tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 2011/83 irányelv (4), (5), (7), (21), (22) és (37) preambulumbekzdése kimondja:
„(4) [...] A távollevők között és az üzlethelyiségen kívül kötött fogyasztói szerződések egyes vonatkozásainak harmonizációja szükséges az olyan valódi fogyasztói belső piac előmozdításához, amely megfelelő egyensúlyt teremt a fogyasztóvédelem magas szintje és a vállalkozások versenyképessége között, a szubszidiaritás elvének tiszteletben tartása mellett.
(5) [...] [A] fogyasztók tájékoztatására és az elállási jogra vonatkozó egyes rendelkezéseknek a távollevők között és az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések esetében való teljes harmonizációja hozzájárul a magas szintű fogyasztóvédelemhez és a fogyasztói piac jobb működéséhez.
[...]
(7) Néhány alapvető szabályozási elem teljes harmonizációjának jelentősen növelnie kell a fogyasztók és a kereskedők jogbiztonságát. [...] Ezenkívül a fogyasztóknak magas szintű védelemben kell részesülniük az Unió egész területén.
[...]
(21) Az üzlethelyiségen kívül kötött szerződést olyan szerződésként kell meghatározni, amelyet a kereskedő és a fogyasztó egyidejű fizikai jelenlétében, a kereskedő üzlethelyiségétől eltérő helyen, például a fogyasztó otthonában vagy munkahelyén kötnek meg. Az üzlethelyiségen kívüli helyzetben a fogyasztó potenciális pszichológiai nyomásnak lehet kitéve vagy meglepetés érheti őt, függetlenül attól, hogy a fogyasztó kérte-e a kereskedő látogatását vagy sem. Az üzlethelyiségen kívül kötött szerződés fogalom meghatározásának ki kell terjednie az olyan helyzetekre is, amelyekben a fogyasztóval személyesen és egyénileg lépnek kapcsolatba üzlethelyiségen kívüli helyzetben, de a szerződést közvetlenül ezt követően a kereskedő üzlethelyiségében vagy távközlő eszközök alkalmazásával kötik meg. [...] Üzlethelyiségen kívül kötött szerződéseknek kell minősülniük az olyan vásárlásoknak is, amelyekre a kereskedő által szervezett olyan út alkalmával kerül sor, amelyen a megszerzett termékeket reklámozzák és értékesítésre kínálják.

(22) Fizikai formájától függetlenül üzlethelyiségnek minősül minden olyan helyszín (például bolt, árusítóbódé vagy teherautó), amely a kereskedő üzleti tevékenységének állandó vagy szokásos helyszínéül szolgál. A piaci árusítóhelyek és a vásári standok akkor tekintendők üzlethelyiségnek, ha e feltételnek megfelelnek. Az olyan kiskereskedelmi üzlethelyiségek, amelyekben a kereskedő – például sípályák és strandok közelében lévő üdülőhelyeken az idegenforgalmi szezonban – idényjelleggel végzi tevékenységét, üzlethelyiségnek minősülhetnek, ha ezen üzlethelyiségekben a kereskedő tevékenységét rendszeres jelleggel végzi. Nem tekintendők üzlethelyiségnek a kereskedő által üzleti tevékenysége céljára alkalmi jelleggel igénybe vett, a nyilvánosság előtt nyitva álló helyek, így az utcák, a bevásárlóközpontok, a strandok, a sportlétesítmények és a tömegközlekedési eszközök, továbbá a magánlakások és a munkahelyek. [...]

[...]

(37) [...] Az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések esetében az esetleges meglepetésszerű értékesítés és/vagy a pszichológiai nyomás miatt kell biztosítani a fogyasztó részére az elállási jogot. A szerződéstől való elállás megszünteti a szerződő feleknek a szerződés teljesítésére vonatkozó kötelezettségeit.”

4 Ezen irányelv „Fogalommeghatározások” címet viselő 2. cikke szerint:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[...]

8. »üzlethelyiségen kívül kötött szerződés«: a kereskedő és a fogyasztó között kötött bármely olyan szerződés,

- a) amelyet a kereskedő és fogyasztó egyidejű fizikai jelenléte mellett, a kereskedő üzlethelyiségétől eltérő helyen kötöttek meg;
- b) amelyre vonatkozóan a fogyasztó tett ajánlatot az a) pontban említettekkel azonos körülmények között;
- c) amelyet a kereskedő üzlethelyiségében vagy távközlő eszközök alkalmazásával közvetlenül azt követően kötöttek meg, hogy a kereskedő – a kereskedő és a fogyasztó egyidejű fizikai jelenléte mellett – személyesen és egyénileg kapcsolatba lépett a fogyasztóval a kereskedő üzlethelyiségétől eltérő helyen;
- d) amelyet a kereskedő által szervezett olyan út során kötöttek meg, amelynek célja vagy eredménye áruknak vagy szolgáltatásoknak a fogyasztó számára történő népszerűsítése és értékesítése;

9. »üzlethelyiség«:

- a) bármely ingatlan kiskereskedelmi üzlethelyiség, ahol a kereskedő a tevékenységét állandó jelleggel folytatja; vagy
- b) bármely ingó kiskereskedelmi üzlethelyiség, ahol a kereskedő a tevékenységét rendszeres jelleggel folytatja;

[...]”

5 Az említett irányelv 5. cikke a „távollevők között vagy üzlethelyiségen kívül kötött szerződésektől eltérő szerződések esetében” érvényes „tájékoztatói követelményekre” vonatkozik.

- 6 Ugyanezen irányelv „Tájékoztatási követelmények a távollevők között és az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések esetében” című 6. cikkének (1) bekezdése ekképp rendelkezik:

„A fogyasztót a távollevők között vagy az üzlethelyiségen kívül kötött szerződés, illetve annak megfelelő ajánlat mindaddig nem köti, amíg a kereskedő egyértelműen és érthető módon tájékoztatást nem nyújt a fogyasztónak a következőkről:

[...]

h) elállási jog fennállása esetén az említett jog gyakorlásának a 11. cikk (1) bekezdése szerinti feltételei, határideje és a vonatkozó eljárások, valamint az I. melléklet B. részében meghatározott elállásnyilatkozat-minta;

[...]”

- 7 A 2011/83 irányelv „Az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések formai követelményei” című 7. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Az üzlethelyiségen kívül kötött szerződésekre vonatkozóan a kereskedő a 6. cikk (1) bekezdésében előírt információt a fogyasztóval papíron vagy – amennyiben a fogyasztó beleegyezik – más tartós adathordozón közli. Az említett információt olvasható módon és egyszerű, közérthető nyelven kell rendelkezésre bocsátani.”

- 8 Ezen irányelv „Elállási jog” című 9. cikke (1) bekezdésének szövege a következő:

„Azon esetet kivéve, amikor a 16. cikkben említett kivételek alkalmazandók, a fogyasztó 14 napon belül indoklás nélkül elállhat a távollevők között vagy az üzlethelyiségen kívül kötött szerződéstől, anélkül, hogy a 13. cikk (2) bekezdésében és a 14. cikkben előírtakon kívül más költség terhelné.”

A német jog

- 9 A 2011/83 irányelvet a 2013. szeptember 20-i Gesetz zur Umsetzung der Verbraucherrechtlichrichtlinie und zur Änderung des Gesetzes zur Regelung der Wohnungsvermittlung (a fogyasztók jogairól szóló irányelv átültetéséről és az ingatlanközvetítő irodákra vonatkozó szabályokat megállapító törvény módosításáról szóló törvény, BGBI. 2013. I, 3642. o.) ültette át a német jogba.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 10 Az Unimatic többek között a Berlinben (Németország) évente megtartott *Grüne Woche* (zöld hét) vásáron termékeket értékesítő kereskedelmi társaság. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az Unimatic kizárólag vásárokon értékesíti termékeit.
- 11 2015. január 22-én egy ügyfél az Unimatic említett vásáron felállított standjánál megrendelt egy gőztisztító- és porszívógépet 1600 euróért. Az Unimatic nem tájékoztatta ezen ügyfelet a német jogban – a 2011/83 irányelv 9. cikkének megfelelően – biztosított elállási jogáról.
- 12 Az egyesület úgy vélte, hogy az Unimaticnak tájékoztatnia kellett volna az említett ügyfelet az őt megillető elállási jogról, mivel az adásvételi szerződést üzlethelyiségen kívül kötötték.
- 13 Következésképpen az egyesület keresettel fordult a Landgericht Freiburghoz (freiburgi regionális bíróság, Németország), amely arra irányult, hogy a bíróság tiltsa el az Unimaticot a fogyasztók elállási jogra vonatkozó tájékoztatását elmulasztó termékértékesítési gyakorlatától.

- 14 A Landgericht Freiburg (freiburgi regionális bíróság) az egyesület keresetét elutasította, majd az ez ellen benyújtott fellebbezést is elutasította az Oberlandesgericht Karlsruhe (karlsruhei regionális felsőbbbíróság, Németország).
- 15 Ilyen körülmények között az egyesület felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a kérdést előterjesztő Bundesgerichtshofnál (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország).
- 16 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a 2011/83 irányelv rendelkezéseinek szövege nem tartalmazza azokat a szempontokat, amelyek alapján értékelni lehetne, hogy a kereskedő a konkrét esetben mennyiben folytatja tevékenységét az ezen irányelv 2. cikke 9. pontjának b) alpontja szerinti értelemben vett „rendszeres jelleggel” üzlethelyiségben.
- 17 Ezzel kapcsolatban – különösen a 2011/83 irányelv (22) preambulumbekzdésére tekintettel – egyfelől szóba jöhet annak a figyelembevétele, hogy a kereskedő rendszeres jelleggel alkalmaz egy bizonyos árusítási módot, azaz termékeit nem csupán alkalmanként, hanem rendszeresen értékesíti egy kereskedelmi helyszínen.
- 18 Másfelől ez a megközelítés azt eredményezi, hogy a 2011/83 irányelv 9. cikke szerinti elállási jog megilleti azt a fogyasztót, aki vásáron kínált terméket olyan kereskedőtől vásárol meg, aki rendelkezik „állandó” üzlettel, amelyben ugyanezt a terméket rendszeres jelleggel forgalmazza, a vásárokon pedig csupán alkalmanként, míg egy másik, termékeit rendszeresen vásárokon értékesítő, és állandó üzlettel nem rendelkező kereskedővel kötött adásvétel nem tekintendő „üzlethelyiségen kívül” kötöttnek, és ezért az említett elállási jog sem kapcsolódik hozzá.
- 19 A kérdést előterjesztő bíróság által kifejtett másik megközelítés szerint annak értékelése során, hogy a szerződést a 2011/83 irányelv 2. cikkének 9. pontja szerinti értelemben „üzlethelyiségen” kívül kötötték-e, nem az a döntő, hogy a kereskedő miként szervezi meg kereskedelmi tevékenységét. Ezt az értékelést az eladott termék jellegére tekintettel kell elvégezni. Ha olyan termékről van szó, amelyet tipikusan vásárokon árulnak, azt kell figyelembe venni, hogy a fogyasztónak a kérdéses vásáron való megjelenése kapcsán számítania kell-e arra, hogy számára ilyen terméket fognak kínálni. Ezzel szemben más típusú termékek esetén, amelyek megvásárlására vonatkozó ajánlatra a fogyasztó az adott vásáron nem számíthatott, biztosítani kell a védelmét. Ez a megközelítés a 2011/83 irányelvben biztosított elállási jog célján alapul, amely abban áll, hogy a fogyasztót védeni kell a meglepetésszerű helyzet vagy a pszichológiai nyomás miatt elszármított szerződéskötéstől.
- 20 Az előző pontban említett megközelítésben a fogyasztó várakozásai és benyomásai bírnak jelentőséggel. E tekintetben egyrészt a vásáron való megjelenéssel kapcsolatos döntés meghozatalakor fennálló fogyasztói várakozásokat lehet figyelembe venni, mivel ezek a vásáron kínált termékekkel és szolgáltatásokkal kapcsolatos információkon alapulnak. Másrészt a 2011/83 irányelv 2. cikke 9. pontjának értelmezéséhez még inkább indokolt azon konkrét körülmények figyelembevétele, amelyek között a vásáron sor kerül a szerződéskötésre.
- 21 E körülmények között a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) A 2011/83/EU irányelv 2. cikke 9. pontjának a) alpontja szerinti »ingatlan kiskereskedelmi üzlethelyiségről«, vagy a 2011/83/EU irányelv 2. cikke 9. pontjának b) alpontja szerinti »ingó kiskereskedelmi üzlethelyiségről« van szó a csarnokban létesített olyan vásári stand esetében, amelyet a kereskedő az évente néhány napig tartó vásáron termékeinek értékesítéséhez használ?
- 2) Amennyiben ingó kiskereskedelmi üzlethelyiségről van szó:

Annak alapján kell-e megválaszolni a kérdést, hogy a kereskedő »rendszeres jelleggel« vásári standokon folytatja-e a tevékenységét, hogy

- a) a kereskedő hogyan szervezi tevékenységét, vagy hogy
 - b) a fogyasztónak a konkrét vásáron számítania kell a szóban forgó árukat érintő szerződés megkötésére?
- 3) Amennyiben a második kérdést a fogyasztó szempontjából kell megválaszolni [a második kérdés b) alpontja]:

azt a kérdést illetően, hogy a fogyasztónak a konkrét vásáron kell-e számítania a szóban forgó árukat érintő szerződés megkötésére, általában a nyilvánosság szempontjából kell megválaszolni, azt vizsgálva, hogy a vásárt hogyan mutatják be a nyilvánosságnak, vagy az érintett fogyasztó szempontjából, azt vizsgálva, hogy a szerződéskötéskor a vásár ténylegesen milyennek tűnik a fogyasztó számára?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 22 Kérdéseivel – amelyeket együtt célszerű vizsgálni – a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy úgy kell-e értelmezni a 2011/83 irányelv 2. cikkének 9. pontját, hogy e rendelkezés értelmében „üzlethelyiségnek” minősül az alapügyben szereplőhöz hasonló, kereskedelmi vásáron kereskedő által felállított stand, ahol a kereskedő évente néhány napon keresztül folytatja tevékenységét.
- 23 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy egyrészt a 2011/83 irányelv 2. cikke 9. pontjának a) alpontjában szereplő meghatározás szerint „üzlethelyiség” bármely ingatlan kiskereskedelmi üzlethelyiség, ahol a kereskedő a tevékenységét állandó jelleggel folytatja, másrészt a 2. cikk 9. pontjának b) alpontja alapján bármely ingó kiskereskedelmi üzlethelyiség, ahol a kereskedő a tevékenységét rendszeres jelleggel folytatja.
- 24 Ezen irányelv (22) preambulumbekzdése e tekintetben hozzáteszi, hogy fizikai formájától függetlenül üzlethelyiségnek minősül minden olyan helyszín, például bolt, árusítóbódé vagy teherautó, amely a kereskedő üzleti tevékenységének állandó vagy szokásos helyszínéül szolgál.
- 25 Az uniós jogalkotó tehát úgy rendelkezett, hogy az üzlethelyiség lehet ingatlan és ingó is, amennyiben ott a kereskedő tevékenységét állandó vagy rendszeres jelleggel folytatja.
- 26 A 2011/83 irányelv nem határozza meg, hogy mit kell „állandó” vagy „rendszeres jellegű” tevékenység alatt érteni, és e fogalmak pontos tartalma kapcsán nem utal a nemzeti jogokra sem.
- 27 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatával összhangban az uniós jog egységes alkalmazásának követelményéből az következik, hogy egy meghatározott fogalommal kapcsolatban a tagállami jogokra kifejezett utalást nem tartalmazó uniós jogi rendelkezést az egész Unióban önállóan és egységesen kell értelmezni, figyelembe véve nem csupán az érintett rendelkezés szövegét, hanem annak összefüggéseit és annak a szabályozásnak a céljait is, amelynek az a részét képezi (2018. március 8-i DOCERAM ítélet, C-395/16, EU:C:2018:172, 20. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 28 Következésképpen a 2011/83 irányelv 2. cikke 9. pontjának a) és b) alpontjában foglalt fogalmakat ezen irányelv alkalmazásában az uniós jog önálló fogalmainak kell tekinteni, amelyeket egységesen kell értelmezni valamennyi tagállamban.
- 29 Ezzel kapcsolatban elsőként meg kell állapítani, hogy azok a tevékenységek, amelyeket a kereskedő az alapügyben szereplőhöz hasonló, a naptári évben néhány napon keresztül felállított vásári standon folytat, a kifejezés szokásos értelmében nem tekinthetők „állandó jelleggel” folytatott tevékenységeknek.

- 30 Másodsorban a „rendszeres jelleggel” kifejezés kapcsán rá kell mutatni, hogy e kifejezés szokásos értelme szerint a szóban forgó tevékenység bizonyos időbeli állandóságára, vagy pedig e tevékenység adott helyszínen való folytatásának megszokott jellegére utal. Következésképpen e kifejezés mindennapi szóhasználat szerinti értelme önmagában nem teszi lehetővé annak eleve egyértelmű értelmezését.
- 31 Ugyanakkor az a tény, hogy a kereskedő tevékenységét állandó vagy rendszeres jelleggel a 2011/83 irányelv 2. cikkének 9. pontja szerinti értelemben vett „üzlethelyiségben” folytatja, mégis meghatározza a fogyasztó számára ebben az irányelvben biztosított védelem terjedelmét.
- 32 Egyrészt ugyanis a 2011/83 irányelv 6. és 7. cikke tájékoztatási és formai követelményeket ír elő az ezen irányelv 2. cikkének 8. pontja szerinti „üzlethelyiségen kívül kötött szerződésekre” vonatkozóan. Ezenkívül 9–16. cikke a fogyasztónak elállási jogot biztosít az ilyen szerződés megkötését követően, és megállapítja e jog gyakorlásának feltételeit és módját. Másrészt az „üzlethelyiségen kívül kötött szerződés” meghatározása az említett irányelv 2. cikkének 9. pontja szerinti „üzlethelyiség” fogalomra hivatkozik.
- 33 Az előző pontban említett rendelkezések célját különösen a 2011/83 irányelv (21) preambulumbekzdése fejt ki, amely szerint a kereskedő üzlethelyiségén kívül a fogyasztó potenciális pszichológiai nyomásnak lehet kitéve vagy meglepetés érheti őt, függetlenül attól, hogy a fogyasztó kérte-e a kereskedő látogatását vagy sem. E tekintetben az uniós jogalkotó az olyan helyzetekre is ki kívánta terjeszteni a fogalmat, amelyekben a fogyasztóval személyesen és egyénileg lépnek kapcsolatba üzlethelyiségen kívüli helyzetben, de a szerződést közvetlenül ezt követően a kereskedő üzlethelyiségében vagy távközlő eszközök alkalmazásával kötik meg.
- 34 Ebből következően az uniós jogalkotó az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések körében azért rendelkezett a fogyasztók védelméről azokban az esetekben, amelyekben a szerződés megkötésekor a fogyasztó nem a kereskedő által állandó vagy szokásos jelleggel elfoglalt üzlethelyiségben tartózkodik, mert úgy vélte, hogy a fogyasztó azáltal, hogy önkéntesen bemegy egy ilyen üzlethelyiségbe, számíthat arra, hogy a kereskedő kapcsolatba lép vele, így a későbbiekben adott esetben nem hivatkozhat megalapozottan arra, hogy a kereskedő ajánlata meglepetésként érte.
- 35 Ezenkívül emlékeztetni kell arra, hogy az „üzlethelyiség” fogalma már – a 2011/83 irányelv által hatályon kívül helyezett és felváltott – az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések esetén a fogyasztók védelméről szóló, 1985. december 20-i 85/577/EGK tanácsi irányelv (HL 1985. L 372., 31. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 262. o.) 1. cikke (1) bekezdésének első francia bekezdésében is szerepelt.
- 36 A 85/577 irányelv negyedik preambulumbekzdése kimondta, hogy a kereskedő üzlethelyiségén kívül megkötött szerződések jellegzetessége, hogy rendszerint a kereskedő a szerződéskötést kezdeményező fél, és a fogyasztó erre nincs felkészülve, illetve ezt nem várja, és hogy a fogyasztó gyakran nem képes összehasonlítani az ajánlatban szereplő minőséget és árat más ajánlatokkal. E preambulumbekzdés hozzátette továbbá, hogy a meglepetés hatása nemcsak a hízáló kereskedelem körében kötött szerződéseknel, hanem a kereskedő üzlethelyiségén kívül kötött egyéb szerződéseknel is érvényesül.
- 37 Éppen a 85/577 irányelv e negyedik preambulumbekzdésére tekintettel állapította meg a Bíróság az 1999. április 22-i Travel Vac ítélet (C-423/97, EU:C:1999:197) 34. és 37. pontjában, hogy az ezen irányelv szerinti „üzlethelyiség” fogalma azokra a helyiségekre vonatkozik, ahol a kereskedő tevékenységét szokásosan folytatja, és amelyek egyértelműen a nyilvánosság számára nyitva álló értékesítési helyként azonosíthatók.

- 38 Mivel a 2011/83 irányelv (22) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy ez az irányelv az „üzlethelyiség” fogalma alá kívánja vonni azokat a helyszíneket is, ahol a fogyasztót nem éri meglepetésként, hogy kereskedelmi kapcsolatot kezdeményeznek vele, a Bíróság 85/577 irányelv értelmezése tárgyában hozott említett ítéletéből levezethető megállapítás ugyanezen, a 2011/83 irányelv szerinti fogalom értelmezésére is irányadó.
- 39 E megfontolásokra, valamint a jelen ítélet 34. pontjában kifejtettek tekintettel a 2011/83 irányelv 2. cikke 9. pontjának b) alpontja szerinti „rendszeres jelleggel” kifejezés úgy értendő, hogy az a szóban forgó tevékenység adott helyszínen történő folytatásának megszokott jellegére utal.
- 40 Ezt az értelmezést nem ingatja meg az a körülmény, hogy a 2011/83 irányelv 2. cikke 9. pontjának a) alpontja az ingatlan üzlethelyiségek kapcsán nem az érintett kereskedő „rendszeres jelleggel”, hanem „állandó jelleggel” folytatott kereskedelmi tevékenységeire utal. Az ilyen helyszínek tekintetében ugyanis már önmagában az, hogy ott az adott tevékenységet állandó jelleggel folytatják, a fogyasztó számára szükségszerűen „szokásos” vagy „rendszeres” jelleget kölcsönöz e tevékenységeknek. Tekintettel arra, hogy az ilyen üzlethelyiségekben a tevékenységet állandó jelleggel kell folytatni, a fogyasztót nem érheti felkészületlenül az ott kapott ajánlat típusa.
- 41 Ami konkrétan az alapügyhöz hasonló helyzetet illeti, amikor a kereskedő tevékenységét egy kereskedelmi vásáron felállított standon folytatja, emlékeztetni kell arra, hogy amint az a 2011/83 irányelv (22) preambulumbekzdésében szerepel, a piaci árusítóbódékat és a vásári standokat üzlethelyiségnek kell tekinteni, ha e feltételnek megfelelnek.
- 42 Az említett preambulumbekzdésből az is kitűnik, hogy az olyan kiskereskedelmi üzlethelyiségek, amelyekben a kereskedő – például sípályák és strandok közelében lévő üdülőhelyeken az idegenforgalmi szezonban – idényjelleggel végzi tevékenységét, üzlethelyiségnek minősülnek, ha ezen üzlethelyiségekben a kereskedő tevékenységét rendszeres jelleggel végzi. Ezzel szemben nem tekintendők üzlethelyiségnek a kereskedő által üzleti tevékenysége céljára alkalmi jelleggel igénybe vett, a nyilvánosság előtt nyitva álló helyek, így az utcák, a bevásárlóközpontok, a strandok, a sportlétesítmények és a tömegközlekedési eszközök, továbbá a magánlakások és a munkahelyek.
- 43 A fentiekre tekintettel annak meghatározása érdekében, hogy egy adott esetben egy vásári standot ezen irányelv 2. cikkének 9. pontja szerinti „üzlethelyiségnek” kell-e minősíteni, figyelembe kell venni, hogy az adott stand konkrét megjelenése alapján a nyilvánosságban milyen benyomást kelt, különösen azt, hogy az átlagos fogyasztó számára olyan helynek mutatkozik-e, ahol a standot fenntartó kereskedő tevékenységét – ideértve az idényjellegű tevékenységeket is – rendszeres jelleggel folytatja, oly módon, hogy a fogyasztó észszerűen számíthat arra, hogy ott kereskedelmi kapcsolatot kezdeményeznek majd vele.
- 44 E tekintetben az átlagos fogyasztó, azaz a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő fogyasztó által érzékelt benyomásnak van jelentősége (lásd analógia útján: 2014. április 30-i Kásler és Káslerné Rábai ítélet, C-26/13, EU:C:2014:282, 74. pont; 2016. október 26-i Canal Digital Danmark ítélet, C-611/14, EU:C:2016:800, 39. pont; 2017. szeptember 20-i Andriciuc és társai ítélet, C-186/16, EU:C:2017:703, 47. pont).
- 45 Ebben az összefüggésben a nemzeti bíróság feladata annak értékelése, hogy az adott stand – a kereskedő tevékenységeivel kapcsolatos körülmények összességére, különösen magán a vásár helyszínén kihelyezett információkra tekintettel – megjelenése alapján az átlagfogyasztóban milyen benyomást kelt. E tekintetben a szóban forgó vásár időtartama önmagában nem meghatározó, mivel az uniós jogalkotó szándéka a 2011/83 irányelv (22) preambulumbekzdéséből következően az volt, hogy a kereskedő által idényjelleggel folytatott tevékenység helyszíne is az ezen irányelv 2. cikkének 9. pontja szerinti „üzlethelyiségnek” minősülhessen.

- 46 A fenti megfontolásokból következően az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a 2011/83 irányelv 2. cikkének 9. pontját úgy kell értelmezni, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló, kereskedelmi vásáron kereskedő által felállított stand, ahol a kereskedő évente néhány napon keresztül folytatja tevékenységét, az e rendelkezés értelmében vett „üzlethelyiségnek” minősül, amennyiben – az e tevékenységekkel kapcsolatos körülmények összességére, különösen e stand megjelenésére és magán a vásár helyszínén kihelyezett információkra tekintettel – a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő fogyasztó észszerűen számíthat arra, hogy a kereskedő tevékenységét ott folytatja és vele szerződéskötési céllal kapcsolatba lép, mindezek vizsgálata a nemzeti bíróság feladata.

A költségekről

- 47 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nyolcadik tanács) a következőképpen határozott:

A fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének 9. pontját úgy kell értelmezni, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló, kereskedelmi vásáron kereskedő által felállított stand, ahol a kereskedő évente néhány napon keresztül folytatja tevékenységét, az e rendelkezés értelmében vett „üzlethelyiségnek” minősül, amennyiben – az e tevékenységekkel kapcsolatos körülmények összességére, különösen e stand megjelenésére és magán a vásár helyszínén kihelyezett információkra tekintettel – a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő fogyasztó észszerűen számíthat arra, hogy a kereskedő tevékenységét ott folytatja és vele szerződéskötési céllal kapcsolatba lép, mindezek vizsgálata a nemzeti bíróság feladata.

Aláírások

i — A jelen szöveg 16. pontjában az első elektronikus közzétételt követően nyelvi módosítás történt.